

HAGGAI

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET HAGGAI.

De Babylonische ballingschap bracht een gewichtiger keer, in geschiedenis en profetie beide, der Joodse kerk. In den geslachtsboom onzes Heilands wordt het als een belangrijk tijdstip gekenmerkt, Mattheus 1:17. Negen der twaalf kleine profeten, wier geschriften wij tot hiertoe overdacht hebben, leefden en predikten voor die ballingschap; de meesten hebben er in hun profetieën over geschreven en ze als ene rechtvaardige straf voor Jeruzalems goddeloosheid voorspeld. Maar de laatste drie, waarmee de Geest der profetie Zijn laatste woord sprak en voorts zweeg, totdat Hij weer begon te getuigen in Christus' voorloper, leefden en predikten na den terugkeer uit de ballingschap, niet onmiddellijk, maar enigen tijd later. Haggai en Zacharia verschenen ongeveer tegelijkertijd, achttien jaar na die gebeurtenis, toen de herbouw des tempels door de vijanden vertraagd en door de vrienden veronachtzaamd werd. Haggai nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeten, profeteerden tot de Joden, die te Juda en te Jeruzalem waren; in den naam des Gods van Israël profeteerden zij tot hen, zo lezen wij in Ezra 5:1, om hen over hun traagheid te bestraffen en hen op te wekken, het goede werk, dat een tijd lang had stilgestaan, weer op te vatten, en zulks met kracht, ondanks den ondervonden tegenstand. Haggai begon twee maanden voor Zacharia, die opstond om hem te steunen, opdat in den mond van twee getuigen alle woord bestaan zou. Maar Zacharia bleef langer getuigen, want al de profetieën van Haggai, die staan opgetekend, vallen binnen een tijdruimte van vier maanden, in het tweede jaar van Darius, tussen het begin der zesde en het einde der negende maand. Maar Zacharia's profetieën dateren nog van meer dan twee jaar later, Zacharia 7:1. Sommigen genieten de eer, Gods werk te beginnen, anderen die van het voort te zetten. De Joden schrijven dezen beiden profeten de eer toe, leden geweest te zijn der grote synagoge (zoals zij ze noemen), die na den terugkeer uit de ballingschap gevormd werd; wij achten het zeker groter eer, dat zij geprofeteerd hebben van Christus. Haggai sprak van Hem, als de groter heerlijkheid van dit huis, en Zacharia als de Man, de Spruite. In hem scheen het licht dier Morgenster veel helderder dan in de vroegere profetieën, aangezien zij dichter bij den tijd leefden, waarop de Zon der gerechtigheid zou opgaan, en zij Zijn dag zagen naderen. De LXX noemt Haggai en Zacharia de schrijvers van Psalmen 138, 146, 147 en 148.

HOOFDSTUK 1

1 In het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door den dienst van Haggai, den profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, zeggende:

2 Alzo spreekt de HEERE der heirscharen zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.

3 En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:

4 Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

5 Nu dan, alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.

6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een doorgeboorden buidel.

7 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.

8 Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.

9 Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig; en als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEERE der heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.

10 Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijn vruchten.

11 Want Ik heb een droogte geroepen over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen.

12 Toen hoorde Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Josua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggai, gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezicht des HEEREN.

13 Toen sprak Haggai, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende: Ik ben met ulieden, spreekt de HEERE.

14 En de HEERE verwekte den geest van Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en den geest van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hun God.

15 (2:1) Op den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius.

In dit hoofdstuk hebben wij, na de inleiding van de profeet

I. Een bestraffing van het volk door de profeet om hun traagheid en besluiteloosheid in het herbouwen van de tempel, hetgeen God verwekt had met hen te twisten door een oordeel van honger en schaarste, met een vermaning, dat goede werk voort te zetten en met ernst aan te vatten, vers 1-11.

II. De goede uitwerking van deze toespraak, doordat het volk met ijver tot de arbeid wederkeert waarin, de profeet het in Gods naam, aanmoedigt en versterkt door de verzekering, dat God met hen is, vers 12-14 en Hoofdstuk 2:1.

Haggai 1:1-15

Het was de klacht van de Joden in Babel, "dat zij hun tekenen niet zagen, en dat er geen profeet meer was", Psalm 74:9, een rechtvaardig oordeel, omdat zij op de tekenen niet gelet en naar de profeten niet geluisterd hadden. Wij lezen van geen profeten, die zij bij hun terugkeer hadden, gelijk ze die hadden bij het uittrekken uit Egypte, Hosea 12:14. God spoorde ze onmiddellijk door Zijn Geest aan bij die bevrijding, Ezra 1:5, want, ofschoon God van profeten gebruik maakt heeft Hij ze niet nodig, Hij kan zonder hen Zijn werk wel doen. Bij het licht van het Oude Testament zal de profetie nog een heldere en heerlijke glans geven, alvorens ze stilzwijgt. Haggai is de eerste, die als bijzondere boodschapper van de hemel verschijnt, toen het woord des Heeren lange tijd dierbaar, dat is: schaars was geweest, als in de dagen van Samuel, 1 Samuel 3:1, en daar was geen openbaar gezicht geweest. Tijdens de regering van Darius Hystaspes, de derde van de Perzische koningen, in het tweede jaar van zijn regering, werd deze profeet gezonden. Het woord des Heeren kwam tot hem, en door hem tot de leidlieden van de Joden, die hier genoemd worden, vers 1. De hoofdaanvoerder,

1. In de staat, dat was *Zerubbabel, de zoon van Sealthiël*, uit het huis van David, die de vorst van Juda was, bij de terugkeer uit de ballingschap.

2. In de kerk, en dat was *Josua, de zoon van Jozadak, de toenmalige hogepriester*. Dat waren grote en goede mannen, en die moesten toch nog aangespoord worden om hun plicht te doen toen zij nalatig werden. Ook het volk moest aangezegd worden, waarin het tekort schoot, opdat die beide mannen hun macht en invloed zouden gebruiken om tot ijver aan te zetten. De profeten, die buitengewone boodschappers waren, hadden niet de roeping, de gewone instellingen van burgerlijke en godsdienstige aard op zij te zetten, maar moesten trachten, die juist te verlevendigen en tot grotere werkzaamheid te brengen. Merk nu op,

I. Wat de zonde van de Joden te die tijde was, vers 2. Zodra zij uit de ballingschap waren teruggekeerd, bouwden zij een brandofferaltaar, en een jaar later legden zij de fundamenten voor de tempel, Era 3:10. Het scheen goed te vorderen en de tempel zou weldra gereed zijn, maar er kwam van het Perzische hof een verbod om voort te gaan, zodat de Joden wel gedwongen waren, de arbeid te staken. Evenwel, zij schenen maar half spijt van dit uitstel te hebben: toen de tegenstand gebroken en het verbod ingetrokken was, was er geen moed of lust om weer aan te vatten. Al worden degenen, die aan enig werk Gods bezig zijn, voor een tijd gestoord zij moeten dadelijk weer voortgaan, zodra de stoornis is weggenomen. De Joden deden zo niet, zij toefden, totdat zij opnieuw aan hun plicht herinnerd werden. Wat zij elkander voorhielden was dit: "De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des Heeren huis gebouwd worde", dat is,

1. "Onze tijd is niet gekomen, omdat wij nog niet van onze gevangenschap bekomen zijn, onze verliezen zijn niet vergoed en wij komen nog niet vooruit in de wereld. Het is een te grote onderneming voor nieuwe beginners als wij zijn, laat ons eerst onze eigen huizen opbouwen, voordat we aan de tempel beginnen, en laat ons intussen ons met het een altaar behelpen, gelijk onze vader Abraham heeft gedaan." Zij zeiden niet, dat zij in het geheel geen tempel bouwen wilden, o neen! Alleen maar: nog niet, als de tijd daar is. Zie, menig goed werk wordt afgesteld, omdat het uitgesteld wordt, gelijk Felix Paulus weer horen wilde, als hij gelegener tijd zou hebben bekomen. Zij zeggen niet, dat zij zich nimmer zullen bekeren of Godsdienstig worden, alleen maar: nog niet. En zo blijft de grote zaak, die van ieder verwacht wordt, onafgedaan, onder voorwendsel, dat het de tijd nog niet is.

2. Gods tijd daarvoor was nog niet gekomen, want, zeggen zij, het verbod, dat van hoger hand tegen ons is uitgevaardigd, is nog niet ingetrokken, en daarom kunnen wij nog niet voortgaan, al zou het ook oogluikend toegelaten worden. Zie, daar is in ons een neiging om stoornis van Godswege in onze arbeid verkeerd te verstaan, als betekende dat een beslist verbod, terwijl het alleen een beproeving en oefening voor onze moed en ons geloof is. Het is verkeerd, onze plicht te verzaken, maar het is erger, dat aan de leiding van de Voorzienigheid te wijten.

II. Door welke oordelen Gods zij voor dit verzuim werden gestraft, vers 6, 9-11. Zij lieten het bouwen van Gods huis na en stelden het uit, opdat zij tijd en geld voor hun wereldse zaken mochten gebruiken. Zij begeerden vrijgesteld te worden van zo'n kostbaar werk onder voorwendsel, dat zij voor hun gezinnen moesten zorgen, hun kinderen moesten gevoed worden, en, voordat zij in de wereld wat vooruitgekomen waren, konden zij er niet aan denken, de tempelbouw voort te zetten. Opdat de straf zou beantwoorden aan de zonde, hield God ze in Zijn voorzienigheid kort, en daarmee, die zij als reden voor niet-bouwen gebruiken, was juist de straf, die God hun voor hun niet-bouwen zond. Zij waren gevoelig voor de pijn, die hun het oordeel veroorzaakte, en iedereen klaagde over het ongunstige weer, de grote verliezen aan koren en vee, die ze geleden hadden, en de handelsstilstand, maar zij hadden geen blik voor de oorzaak van deze tegenspoed en de reden van Gods twist met hen. Zij zagen niet in of wilden niet inzien, dat ze om hun uitstel van de tempelbouw onder deze klaarblijkelijke tekenen van Gods ongenoegen leden, daarom laat God hun weten waarom Hij met hen twist. Zie, wij hebben soms de hulp van Gods profeten en dienaren des Woords nodig, om ons uiteen te zetten niet slechts de oordelen Zijns monds, maar ook die van Zijn hand, opdat wij de bedeling van Zijn roede en van Zijn woord mogen leren verstaan, ontdekken niet slechts waarin we tegen God hebben overtreden, maar ook waarom Hij tegen ons toornst. Laat ons opmerken

1. Hoe God met hen twistte. Hij zond ze niet naar hun ballingschap terug, noch een vreemde vijand tegen hen, zoals ze verdiend hadden, maar Hij nam de bestraffing in Zijn eigen hand, want Zijn barmhartigheden zijn groot.

a. *Hij, die de zaaier zand geeft, onthield Zijn zegen aan het gezaaide zaad, en dan is er geen voorspoed*, zij oogstten er niets, of nagenoeg niets van. *Zij zaaiden veel*, vers 6 bebouwden een goed stuk grond, zodat ze een goede opbrengst meenden te mogen verwachten, te meer wijl het land *lang braak gelegen en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad had*. Na veel gezaaid te hebben, verwachtten zij ook veel te maaien, meer dan zij nodig hadden, maar zij werden teleurgesteld: *Zij brachten weinig in. Zij hadden naar veel omgezien, maar weinig bekomen*, vers 9. Hun verwachting kwam niet uit, Jesaja 5:10. "Een homer zaad zal een efa geven." Zie, onze verwachtingen van het schepsel worden vaak verijdeld, wanneer zij het meest gegrond schijnen, wanneer wij dan naar veel omzien, bekomen wij weinig, opdat onze verwachting alleen van God zijn moge, die niet teleurstelt. Ons wordt hier medegedeeld, hoe zij teleurgesteld werden, vers 10. *Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat u geen dauw is*. Die de sleutels van de wolken houdt, laat geen regen of dauw de aarde bevochtigen, en daar natuurlijk *onthoudt het land zijn vruchten*, want wanneer de hemel koper is, is de aarde ijzer. Het koren kwam misschien goed op en beloofde een ruime oogst, maar doordat toen de dauw uitbleef, werden de aren niet gevuld, maar verschroeid door de hitte van de zon en verdord. De teruggekeerde ballingen, die in Babel lang gebrek hadden gekend, meenden, dat in hun eigen land geen gebrek meer zou zijn, dat zij het maar voor het zeggen hadden. Maar wat baatte alles, zo zij niet ook de wolken tot hun beschikking hadden? God wil in ons het besef levendig maken, dat wij steeds van Hem afhankelijk zijn en Hem altijd nodig hebben, door alle schalmen heen van de keten van de wrede oorzaken, van het begin tot het einde, zodat wij nimmer

kunnen zeggen: Nu hebben wij God niet meer nodig. Zie Hosea 2:21. Maar God weerhield niet alleen de verfrissende regens, Hij zond ook verschroeiende hitte, vers 11. *Ik heb een droogte geroepen over het land en over de bergen*, het weer geboden zeer heet te zijn, en dan worden de vruchten van de aarde verbrand. Zie, hoe elk schepsel voor ons is, wat God ervan maakt, voordelig of schadelijk, dienstig of hinderlijk. Niets van de schepping is ons zo nodig als de zon, die geeft leven aan de plantenwereld, en in de lente *vernieuwt ze het gelaat des aardrijks*. En toch, als het daarmee te ver gaat wordt alles kwaad en nadeel. Onze Schepper is onze beste Vriend, maar als wij Hem tot onze vijand maken, worden ook de schepselen onze vijanden. God riep deze droogte, en ze kwam op Zijn stem, gelijk de winden en de golven, gehoorzamen Hem ook de zonnestrallen. Het was een algemene ramp, en de uitwerking was algemeen, er was droogte op de bergen, die om hun hoge ligging er het eerst onder leden. De bergen waren hun weiden en gewoonlijk bedekt met kudde, maar nu was er geen gras voor. Het was ook over het koren, en over de most, en over de olie, alles ontbrak door de zengende hitte, zelfs over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen. alles verdorde. Ja, het had zelfs een nadelige invloed op de mensen, het hete weer verzwakte sommigen, maakte hen moe en slapen verdoofde hun geest, anderen werden ziek, ze kregen de koorts. Naar het schijnt, ontstond ook een veeziekte. Kortom, het ging over alle arbeid van de handen, waarmee zij zichzelf en hun gezinnen hoopten te onderhouden. Zie, spijs voor de buik is spijs, die vergaat als wij allen daarvoor arbeiden, zijn wij in gevaar, onze arbeid te verliezen. Maar wij zijn zeker, dat onze arbeid niet ijdel zal zijn in de Heer, als wij werken om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven. Want de hand van de vlijtige die God dient, maakt rijk, terwijl de vlijtigste, die alleen voor de aarde leeft ten slotte de arbeid van zijn hand verliest. "De loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden," Prediker 9:11.

b. Hij die de eter brood geeft, onthield de zegen aan het brood, dat zij aten, en daardoor voedde het hen niet. De oorzaak van de mislukking van de oogst was duidelijk: gebrek aan regen en dauw, maar buitendien was er een geheime oorzaak, die ook de zegen van het binnengebrachte koren wegnam.

A. Wanneer zij het in de schuur hadden, waren zij er niet zeker van: *Als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin*, vers 9, en dan bedierf het, gelijk knoppen soms door nachtvorst in de lente gedood worden. *Hij blies het weg*, zegt de Engelse kanttekening. Wanneer de mens rijkdom heeft vergaard, kan God die met de adem Zijnsmonds verstrooien, even gemakkelijk als wij een veer wegblazen. Zie, wij kunnen in deze wereld nooit ergens zeker van zijn, het loopt altijd gevaar, niet alleen wanneer het op het veld is, maar ook wanneer het in huis is geborgen, want daar verteren mot en roest, Mattheus 6:19. Wanneer wij ons tijdelijk genot willen blijven genieten moeten wij God tot onze Vriend maken. Als Hij het zegent, dan worden wij gezegend, maar als Hij erin blaast, dan schiet het vleugels aan en vliegt weg.

B. Wanneer zij het in de broodkast hadden, was het niet voor hen wat zij verwachtten: "Gij eet, maar niet tot verzadiging, hetzij doordat het brood niet voedzaam is, hetzij doordat uw maag niet in orde is, maar verzadigd wordt ge niet". Gij eet, maar uw spijsvertering deugt niet, en gij wordt niet gevoed, of gij krijgt niet genoeg, omdat gij ontevreden zijt en het te weinig vindt. Gij drinkt, maar gij wordt er niet door gelest of verfrist, gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe, uw dorst wordt niet weggenomen. "De nieuwe wijn heeft Hij van uw mond afgesneden," Joel 1:5, ja, en gij drinkt uw water met verbaasdheid, Ezechiël 13:19, gij hebt er geen genot van, omdat gij niet genoeg hebt, maar altijd vreest voor te weinig.

C. Waarmede zij hun lichaam dekten, voldeed niet. "Gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, uw klederen verslijten en worden dun, omdat God daarin blaast, juist het tegengestelde van wat God Zijn Israël in de woestijn gedaan had". Hoe uw kleren warm worden als Hij de aarde stil maakt uit het Zuiden?" Job 37:17.

D. De kleren, die zij in de kast hadden baatten hun even weinig, zij waren er niet zeker van. Hij, die loon ontvangt voor handenarbeid en dat meeneemt, ontvangt dat loon in een doorgeboorde buidel, het valt er door en gaat verloren. Alles is zo schaars en zo duur, dat hun geld als wegvliegt. Wie zijn geld bewaart, vertrouwt het aan een doorgeboorde buidel toe, hij verliest het al gaande, en anderen rapen het op. Maar wanneer wij ons schatten vergaderen in de hemel, dan maken wij ons buidels, die niet verouderen, Lukas 12:33.

2. Merk op, waarom God dus met hen twistte en de stroom van de beloofde gunstbewijzen bij hun terugkeer stopte, Joël 2:24, zij brachten zelf er Hem toe: om Mijns huizes wil, hetwelk woest is. Daarom twist Hij met hen. Het fundament van de tempel is gelegd, maar de bouw vordert niet. Gij loopt elk voor zijn eigen huis om dat te voltooien en gemakkelijk en smaakvol te maken, maar voor Gods huis wordt geen zorg gedragen. Daarom komt God u in al uw zaken tegen en betuigt en betoont u Zijn misnoegen, en brengt uw onachtzaamheid, uw dwaasheid en zonde voor uw besef. Zier gelijk degenen, die eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid zoeken, die niet alleen zullen vinden, maar hun ook alle andere dingen toegeworpen worden, zo zullen zij, die geen veronachtzamen en deze bij voorkeur zoeken niet alleen deze verliezen, maar ook geen niet vinden. En indien God ons in onze tijdelijke zaken tegenkomt, en wij moeite en teleurstelling oogsten, dan zullen wij als oorzaak vinden, dat wij het werk verzuimen, dat Hij ons te doen gaf en onze ziel vergeten, dat wij zoeken het onze en niet hetgeen van Christus Jezus is.

III. De bestraffing, die de profeet hun om die veronachtzaming toedient, vers 4 :*Is het voor u wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?* Om uw eigen huizen te versieren en te verfraaien, en er uw intrek in te nemen? Zij waren met noodzakelijke dingen, muren en dak, niet tevreden, maar er moest voor schoonheid en gemak gezorgd worden. "Het is hoog tijd", zegt de een, "dat mijn huis beschoten worde". "Het is meer dan tijd", zegt een ander, "dat ik het mijne laat schilderen". En intussen ligt *Gods huis woest*, en er wordt niets aan gedaan. "Wat?" zegt de profeet, "is het tijd om aan uw eigen lusten te voldoen zonder te vragen wat God behaagt? Hoe stond hun begeerte tegenover die van David, die geen rust had nu hij in een cederen huis woonde, dat de ark des Heeren in het midden van de gordijnen woonde, 2 Samuel 7:2, en tegenover die van Salomo, die God een tempel bouwde, eer hij voor zich zelf een huis deed verrijzen. Zie, zij zijn vreemd aan hun eigen belang, die de gemakken en genietingen van het aardse leven verkiezen boven de noden en behoeften van het geestelijke leven, die vol zorg zijn om hun eigen huizen op te sieren, terwijl Gods tempel in hun hart woest ligt en er niets voor gedaan wordt.

IV. De goede raad, die de profeet degenen geeft, welke God dus hebben geminacht, en over wie God dus ontevreden is.

1. Hij wil, dat zij zullen nadenken: "*Stelt uw hart op uw wegen*, vers 5. en wederom vers 7. Merkt op de hand van uw God, die tegen u is uitgegaan, en vraagt naar de reden, bedenkt wat gij gedaan hebt om God tot toorn te verwekken, dat gij dus in uw onderhoud wordt teleurgesteld, en overweegt wat gij doen zult om berouw te betonen, opdat God in genade tot u moge terugkeren". Zie, het is ieders bijzonder belang, zijn hart op zijn wegen te stellen, zijn

wegen te bedenken, Psalm 119:59, zijn wegen te onderzoeken en te doorzoeken Kl. 3:40, de gang van zijn voet te wegen, Spreuken 4:26, zijn ganse aandacht te wijden aan de zo'n belangrijke en nodige plicht van zelfonderzoek en met zijn eigen hart te overleggen wat zijn geestelijke toestand is, onze vroegere zonden en onze tegenwoordige plicht. Want de zonde moeten wij verantwoorden en onze plicht vervullen, daarnaar moeten wij vragen, meer dan naar hetgeen in de wereld gebeurt, wat wij veilig aan God kunnen overlaten. Menigeen heeft scherpe ogen voor eens andermans zaken, die op zijn eigene geen echt geeft, terwijl een ieder zijn eigen werk moet beproeven, Galaten 6:4.

2. Hij wil, dat zij zich beteren, vers 8. "*Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, haalt van de Libanon bouwmetaal, en bouwt dit huis zo spoedig mogelijk, stelt niet langer uit maar begint dadelijk en met volle ernst*". Zie dat overdenken van onze wegen moet uitlopen op een verandering in ons doen en laten. Indien enige plicht verzuimd is, moet die terstond weer opgevat worden, beter laat dan nooit. Om hen tot die vernieuwde arbeid aan te sporen, verzekert hij hen,

a. Dat God hen zal aannemen: *Bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben*, dat uitzicht was voldoende om hen aan te sporen, met allen ijver en vastberadenheid aan het werk te gaan, wat het ook kosten mocht, en door te zetten. Zie, datgene, waaraan God een welgevallen heeft, daaraan moeten wij lust hebben, en die zekerheid moet ons genoeg zijn om met alle vlijt voort te werken, want welke voldoening kan in ons gemoed aangenerender zijn dan het besef, dat wij iets verrichten, waaraan God een welgevallen heeft? Het moet onze hoogste begeerte wezen, Hem welbehaaglijk te zijn, 2 Corinthiers 5:9. Ofschoon zij de bouw van 's Heeren huis dwaas hadden nagelaten, toch zal God, indien ze dat werk eindelijk met lust hervatten, hun vroeger verzuim vergeten en een welgevallen hebben in het werk van hun handen. Zij die hun terugkeer tot God lang uitgesteld hebben, moeten, zo ze ten laatste met hun ganse hart zich bekeren, aan Zijn gunst niet wanhopen.

b. Dat God daarvoor verheerlijkt zou worden: "Ik zal verheerlijkt worden, zegt de Heer." Hij zal gediend en aanbeden worden in de tempel, zodat die gebouwd is, en geheiligd in degenen, die daarin voor Zijn aangezicht verschijnen. Het is de moeite waard, alle mogelijke zorg en moeite en kosten te besteden aan datgene, waardoor God verheerlijkt wordt.

"Een wijs vermaner met een luisterend oor, zegt, Salomo, is een gouden ring en een fijn gouden sieraad," Spreuk. 25:12, zo aangenaam en welgevallig in de ogen van God en mensen. De profeet was hier een wijs man, en getrouw bestraffer in Godsnaam en hij vond een toegeneigd oor. De voorafgaande toespraak werd door het volk aangehoord en aangenomen, en hun gehoorzaamheid vond bij God aanmoediging.

Merk op,

I. Hoe het volk in een weg van gehoorzaamheid tot God terugkeerde. Al degenen, tot wie het woord gericht was, ontvingen het met liefde en lieten zich gezeggen. Zerubbabel, de hoofdaanvoerder, achtte zich niet te hoog voor de vermaning en het bevel van Gods woord. Hij was in zijn tijd uiterst nuttig geweest voor de belangen van de kerk, maar ontleende daaraan geen pleitgrond om met vroegere verdiensten deze vermaning af te wijzen, hij onderwierp er zich aan. Josua's taak, als hogepriester, was te onderwijzen, en toch liet hij zich nu gewillig onderwijzen en nam de bestraffing zonder tegenspraak aan. Zij beide en al het overige des volks hoorden naar de stem van de Heer, hun God. Als één man voegden zich de

vele duizenden van Israël *naar het woord van de profeet* en bogen zich onder des Heeren bevel, tot hun eer staat zulks hier gemeld, vers 12. Een vader zei: "*Zoon, gaat henen, werkt heden in mijn wijngaard*", d. i. aan de tempel, zij zeiden niet alleen: "*Ja, Heer, wij gaan!*" maar gingen onmiddellijk.

1. Zij zagen de profeet als Gods boodschapper aan, en het woord, dat hij had gesproken, als Gods boodschap, zij namen het niet aan als het woord van een mens, maar als het woord van God, zij gehoorzaamden het, gelijk als de Heer, hun God, hem gezonden had, vers 12. Zie, als wij naar Gods dienaren luisteren, moeten wij het oog hebben op Hem, die ze gezonden heeft, en hen om Zijntwil ontvangen, omdat zij ingevolge Zijn opdracht handelen.

2. "Het volk vreesde voor het aangezicht des Heeren." Profetie was iets nieuws voor hen, er was lange tijd geen boodschapper uit de hemel tot hen gekomen, en daarom, nu zij er één hadden, en slechts deze éne, gaven ze bijzondere aandacht aan wat hij zei, terwijl hun vaders, toen er vele waren, ze bespot en vergruisd hadden. Het gaat meer zo: wanneer zuivere, levende prediking het schaars is, wordt er het meest naar geluisterd, maar wanneer er een overvloedige manna-regen komt dan walgt men van dat zeer lichte brood. En, omdat het volk deze profeet zo gaarne hoorde, verwekte God hun binnen een paar maanden, een tweede, Zacheria 1:1. "Zij vreesden voor het aangezicht des Heeren, zij hadden een diep ontzag en een grote vrees voor Gods wraak, zij beefden voor Gods woord." De oordelen Gods, die hen hadden getroffen, of schoon streng, hadden hun niet geleerd, de Heer te vrezen, totdat Gods woord hun gezonden werd om hun Zijn leiding te verklaren, toen zij hun eigen zonde inzagen, en begrepen, dat die de oorzaak van hun ellende was geweest, vreesden zij. Zie een heilige vreze Gods zal grote invloed hebben op onze gehoorzaamheid jegens Hem. "Dient de Heer met beving," d.i. met vreze, als wij Hem niet vrezen, zullen wij Hem ook niet dienen.

3. *De Heere verwekte hun geest*, vers 14..

a. Hij verwekte hen om hun plicht te doen, en gaf het in hun hart, zich daaraan te wijden. Zie, dan heeft het woord Gods voorspoed, wanneer Hij door Zijn genade ons opwekt om daarnaar te handelen, en zonder die genade zouden wij dom en geheel onwillig blijver, iets goeds te doen. Het is in de dag van Gods heerkraft dat wij gewillig gemaakt worden.

b. Hij bemoedigde hen in hun plicht en verruimde daardoor hun hart, Psalm 119:32. Toen zij het woord hoorden, vreesden zij, maar, opdat zij onder de last van die vrees niet zouden bezwijken wekte Hij hen op, maakte hen vrolijk en gaf hun moed, de te verwachten moeilijkheden te overwinnen. Zie, wanneer God werk te doen heeft, dan vindt Hij of maakt Hij lieden gewillig, en wekt ze op, Zijn werk te volbrengen.

4. Zij legden zich met alle kracht op het werk toe. "Zij kwamen en maakten het werk in het huis van de Heer der heerscharen, hun God, iedereen hielp mede, naar zijn kracht en bekwaamheid, deze hiermede, gene daarmede, het goede werk voort te zetten, en dat deden zij met liet oog op de Heer der heerscharen, als hun God, de God van Israël". De overweging, dat God het soevereine wereldbestuur door Zijn voorzienigheid uitvoert, en met Zijn volk in een genadeverbond stond, moet onze geest opwekken om voor Hem te werken en met onze uiterste kracht de belangen van Zijn koninkrijk te bevorderen.

5. Zij deden het met haast, het was op de eerste dag van de zesde maand, dat Haggai deze toespraak hield, en de vierentwintigste van dezelfde maand, weinig meer dan drie weken later,

waren allen bezig aan het huis van de Heer hun God, vers 1. Om te tonen hoe beschaamd zij over hun tot dusver voortgezet uitstel waren wilden zij, voor zij van hun kwaad overtuigd waren, geen ogenblik langer wachten, maar het ijzer smeden terwijl het heet was. Zie, wie tijd verloren hebben, moeten die verloren tijd inhalen, en hoe langer zij gewacht hebben, des te meer moeten zij zich haasten, als zij eenmaal hun dwaasheid ingezien hebben.

II. Hoe God hun in een weg van barmhartigheid tegenkomt. Dezelfde profeet, die hen had bestraft, brengt hun nu een troostrijk woord, vers 13. *Toen sprak Haggai, de bode van de Heer in de boodschap des Heeren*, dat is: in Zijn naam, *tot het volk, zeggende: Ik ben met u, spreekt de Heer*. Dat is alles wat hij te zeggen heeft, en dat is genoeg, evenals het woord van Christus tot Zijn discipelen: "Ik ben met u, al de dagen, tot de voleinding van de wereld," Mattheus 28:20. "Ik ben met u, dat is: Ik zal uw traagheid vergeven en niet meer gedenken, Ik zal de oordelen wegnemen, die Ik om die traagheid over u gebracht heb, Ik zal u goedgunstig zijn gelijk Ik u goedgunstig geweest ben". Ik ben met u om u te beschermen tegen de vijanden, die uw werk willen belemmeren, om u voorspoed te schenken, om uw handen te sterken en uw arbeid te zegenen, want zonder die zegen is het vergeefs, dat de bouwlieden bouwen." Zie zij, die voor God werken, hebben God met zich, en als Hij voor ons is, wie ken tegen ons zijn? Als Hij met ons is, welke moeilijkheid kan ons dan onoverkomelijk zijn?"

HOOFDSTUK 2

1:15 (2:1) Op den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius.

1 (2:2) In de zevende maand, op den een en twintigsten der maand, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:

2 (2:3) Spreek nu tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en tot het overblijfsel des volks, zeggende:

3 (2:4) Wie is onder ulieden overgebleven, die, dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet gij hetzelve nu? Is dit niet als niets in uw ogen?

4 (2:5) Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk, gij Josua, zoon van Jozadak, hogepriester! en wees sterk, al gij volk des lands! spreekt de HEERE; en werkt, want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen;

5 (2:6) Met het woord, in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, en Mijn Geest, staande in het midden van u; vreest niet!

6 (2:7) Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog eens, een weinig tijds zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en de aarde, en de zee, en het droge doen beven.

7 (2:8) Ja, Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen tot den Wens aller heidenen, en Ik zal, dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen.

8 (2:9) Mijn is het zilver, en Mijn is het goud, spreekt de HEERE der heirscharen.

9 (2:10) De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden, dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen.

10 (2:11) Op den vier en twintigsten dag der negende maand, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:

11 (2:12) Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraag nu den priesters de wet, zeggende:

12 (2:13) Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kled, en hij raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan enige spijs, zal het heilig worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Neen.

13 (2:14) En Haggai zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden.

14 (2:15) Toen antwoordde Haggai, en zeide: Alzo is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, en alzo is al het werk hunner handen; en wat zij daar offeren, dat is onrein.

15 (2:16) En nu, stelt er toch ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts, eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN;

16 (2:17) Eer die dingen geschiedden, kwam iemand tot den koren hoop van twintig maten, zo waren er maar tien; komende tot den wijnbak, om vijftig maten van de pers te scheppen, zo waren er maar twintig.

17 (2:18) Ik sloeg ulieden met brandkoren, met honigdauw en met hagel, al het werk uwer handen; en gij keerdet u niet tot Mij, spreekt de HEERE.

18 (2:19) Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag der negende maand af, van den dag af, als het fundament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.

19 (2:20) Is er nog zaad in de schuur? Zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van dezen dag af zegenen.

20 (2:21) Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden male tot Haggai, op den vier en twintigsten der maand, zeggende:

21 (2:22) Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de aarde bewegen.

22 (2:23) En Ik zal den troon der koninkrijken omkeren, en verdelgen de vastigheid van de koninkrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeren, en die daarop rijden; en de paarden, en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard.

23 (2:24) Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel, gij zoon van Sealthiel, Mijn knecht! spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen, als een zegelring; want u heb Ik verkoren, spreekt de Heere der heirscharen.

In dit hoofdstuk vinden wij drie preken van de profeet Haggäi, om de ijverige bouwers van de tempel voorts te bemoedigen. In de eerste verzekert hij hun, dat de heerlijkheid van dit huis, waaraan zij nu arbeiden, wel niet in stoffelijke, maar toch in geestelijke zin, groter zal zijn dan die van Salomo's tempel, en dit zegt hij met het oog op Christus' naderende verschijning, vers 2-10. In de tweede betuigt hij hun, dat hun zonde in het uitstel van de bouw, oorzaak van uitstel was geweest ook voor de voorspoed in hun tijdelijke belangen, maar dat God hun, nu zij weer vol ijver aan de arbeid waren getogen, desniettemin, rijkelijk zegenen zou, vers 11-2Q In de derde vergewist hij Zerubbabel, dat hij, als loon voor zijn vrome ijver en voortvarendheid in de tempelbouw, een gunsteling, des Hemels zou zijn, een van de voorvaderen van Vorst Messias, Wiens koninkrijk verrijzen zou op de puinhopen van alle vijandelijke macht, vers 21 - 24.

Haggai 2:1-23

Hier is,

I. De datum van de boodschap, vers 2. Ze werd gezonden de eenentwintigste dag van de zevende maand, toen de bouwers ongeveer een maand aan het werk waren (van de vierentwintigste dag van de zesde maand af), en men vooruitgang kon zien. Zie, zij, die van harte in de dienst des Heeren bezig zijn, zullen nieuwe aanmoediging ontvangen om voort te gaan, naarmate zij die nodig hebben. Als de wielen lopen, zal God ze smeren.

II. Het adres van de boodschap, vers 3. De hier genoemde aanmoediging wordt gezonden tot dezelfde lieden, tot wie de bestraffing in het vorige hoofdstuk gericht was, want zij, die door het overtuigende woord gewond zijn, worden door deszelfs troost ook weder opgebeurd en geheeld. *Spreek nu tot Zerubbabel en tot Jozua en tot het overblijfsel des volks*, dezelfde dus, die *naar het woord des Heeren gehoord hadden*, Hoofdstuk 1:12, en *wier geest verwekt was*, dat te doen, Hoofdstuk 1:14, tot hen komt dit woord van troost.

III. De boodschap zelf, waarin wij opmerken,

1. De ontmoediging, waaronder de tempelbouwers hun werk verrichtten. Die was als het ware een domper op hun ijver, een stoornis van hun vreugde, toen het fundament van de tempel was gelegd, een blok aan hun voet, namelijk, dat zij niet zo'n tempel konden bouwen als Salomo gebouwd had, zo groot niet, zo statig niet, zo prachtig niet. Dit bracht menigeen tranen in de ogen, toen de afmetingen zichtbaar werden, Ezra 3:12, en deed het werk moeilijk voortgaan: de heerlijkheid van dit huis was als niet, vergeleken met die van het voorgaande, vers 4. Het was nu ongeveer zeventig jaar na de verwoesting van de tempel, in het negentiende jaar van de ballingschap (terwijl het nu ongeveer het negentiende na de ballingschap was). Er zullen dus nog wel enkelen overgebleven zijn, die zich het eerste huis konden herinneren, en die klaagden luide over de ontzaglijke minderwaardigheid van dit tweede. De één herinnerde zich het goud, waarmede alles bedekt was, een ander de kostelijke stenen, waarmede het versierd was, een derde beschreef de pracht van het portaal, een vierde de pilaren, en wat zag men nu? Dit verslaptte de hand van de arbeiders, want, al is het werk, dat wij in alle oprechtheid zo goed wij kunnen verrichten, aangenaam in de ogen des Heeren, toch is ons hoogmoedig hart maar niet tevreden, als het niet even goed is als of beter dan wat anderen gedaan hebben. En het is soms de dwaasheid van anderen dat zij het werk van het tegenwoordige geslacht geringschatten, door luide te roepen over de goede oude tijd, toen alles zoveel beter en solider en degelijker was, wat dan niet tot grotere ijver, maar tot mismoedigheid moet prikkelen. "Zeg niet: Wat is er, dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze, want gij zoudt naar zulks uit wijsheid vragen," Prediker 7:10. Het slechte uit vroegere dagen is men vergeten, en voor het goede uit deze tijd heeft men geen oog.

2. De aanmoediging, die hem gegeven wordt om voort te gaan, ondanks dat ontmoedigend verschil, vers 5. *Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel, spreekt de Heer, en wees sterk, gij Josua*. Laat deze klagende oude lieden u niet neerslaan of uw moed wegnemen, maar doet wat gij kunt *en wees sterk, al gij volk van het land*, als de leidlieden maar moed scheppen, zullen de anderen wel volgen. Zie, degenen, die voor God arbeiden, moeten dat met al hun macht doen, en zich met de hoop sterken, dat het einde goed zal zijn.

3. De grond voor deze aanmoediging. God zelf zegt tot hen: *Vreest niet*, vers 6, en Hij geeft daarvoor een goede reden.

A. Zij hebben God met zich, Zijn Geest en Zijn bijzondere tegenwoordigheid: *Weest sterk en werkt, want Ik ben met u*, vers 5. Dit had Hij reeds tevoren gezegd, Hoofdstuk 1:13. Maar die verzekering wordt herhaald, opdat wij *een sterke vertroosting zullen hebben*. De tegenwoordigheid Gods bij ons, *als de Heer van de heerscharen*, is voldoende om al onze vrees te stillen en ons over alle ontmoediging heen te helpen, die wij op de weg van onze plicht mogen ontmoeten. De Joden hadden vele vijanden, maar de Heer der heerscharen was met hen, om hun zaak te handhaven. Hij is met hen, want,

a. Hij houdt Zijn belofte. Zijn verbond is onwankelbaar, Hij zal immer de hunne zijn, zal hun te hulp komen en voor hen strijden, met het Woord, in hetwelk Hij met henlieden een verbond gemaakt heeft, als zij uit Egypte uittrokken, en Zijn Geest. staande in het midden van hen, vreest niet. Al kastijdt Hij hen om hun overtredingen met de roede, toch zal Zijn trouw niet feilen.

b. Hij woont onder hen met Zijn Geest, de Geest van de profetie. Toen Hij ze eerst tot een volk maakte, gaf Hij hun Zijn goede Geest om hen te onderwijzen, Nehemia 9:20 en die Geest, hoe vaak ook door hen bedroefd, was bij hen gebleven. Het was de Geest Gods, die hun geest had opgewekt om Babel te verlaten Ezra 1:5, en nu de tempel te bouwen, Hoofdstuk 1:14. Zie, wij hebben reden, bemoedigd te zijn zolang de Geest onder ons blijft om onder ons te werken, want zolang hebben wij ook God zelf, om voor ons te werken.

B. Zij zullen weldra de Messias in hun midden hebben, *Hem, die te komen stond Hem gaven al de profeten getuigenis*, en vooral de profeet hier, vers 7, 8. Hier vinden wij een aanwijzing van de tijd van Zijn komst, die niet lang meer op zich zou laten wachten: *Nog eens een weinig tijd zal het zijn, en Hij zal komen*. De oudtestamentische bedeling had, om zo te spreken nog maar een schrede te doen, vijf schreden waren nu gedaan: van Adam tot Noach, van Noach tot Abraham, van Abraham tot Mozes van Mozes tot Salomo's tempel van daar tot de ballingschap, en nu nog een schrede, als de laatste van een zesdaagse reis, en dan zou de grote sabbat van Christus' koninkrijk volgen. "Laat de Zoon des mensen, wanneer Hij komt, geloof vinden op aarde, en laat de kinderen van de belofte naar Hem blijven uitzien, want nog een weinig tijd, en Hij zal komen". Houdt vol, geloof en geduld, nog een weinig tijd, en Hij, die komen zal, zal komen en niet vertoeven. En, gelijk Hij van Zijn eerste verschijning sprak zo zegt Hij ook nu: "Zie, Ik kom haastig!" Aangaande die komst nu, wordt hier voorspeld,

a. Dat die zal worden voorafgaan door een algemene beving, vers 7 :*Ik zal de hemelen en de aarde en de zee en het droge doen beven*. Dit wordt toegepast op de stichting van Christus' koninkrijk in de wereld, om daarvoor plaats te maken. *Zal Hij recht doen onder de heidenen* Psalm 110:6. God zal nog eenmaal voor Zijn kerk doen wat Hij gedaan heeft, toen Hij Zijn volk uit Egypte opvoerde, hemel en aarde beefden, toen het aan de Sinaï stond, met donder en bliksem en aardbeving, Hij schokte de zee en maakte een pad erdoor, en wateren stroomden uit de rots. Dit zou weer plaats hebben, ten dage van Christus' lijden: de zon zou verduisterd worden, de aarde beven, de rotsen scheuren. Zo waren, bij Jezus' geboorte, Herodes en gans Jeruzalem ontroerd, Mattheus 2:3, en "Hij is gezet tot een val en opstanding veler in Israël". Toen Zijn koninkrijk werd opgericht, voer een schok door de volken, de orakels zwegen, de afgoden werden vernield, en de machten van de koninkrijken bewogen, Hebreeen 12:27. Het

ziet op de verandering van de bewegelijke dingen. Zie, een schudding van de volken is vaak een middel om de kerk te bevestigen met de dingen die niet bewegelijk zijn.

b. Dat het zal uitlopen op een algemene voldoening. Hij zal komen als de wens van de heidenen, de wens aller natiën, "want in Hem zouden alle geslachten van de aarde gezegend worden" met de beste aller zegeningen, lang verwacht en lang begeerd door alle godzaligen onder alle volken, die kennis hadden van de oudtestamentische voorspellingen, Hem aangaande. Bileam had in het land van Moab van de Ster gesproken, die zou opgaan uit Jacob, en Job in het land Uz van zijn levende Verlosser, de samengestroomde menigte godvruchtige mannen van alle volken degenen, die onder de hemel zijn, Handelingen 2:5, waren in verwachting van het koninkrijk, dat de Messias toen ten tijde zou oprichten. Alle natiën, die tot Christus gebracht en in Zijn naam gedoopt zijn, hebben Hem genoemd en zullen Hem noemen al hun heil en al hun begeerte. Deze heerlijke titel van Christus schijnt te zinspelen op Jacobs profetie, Genesis 49:10, Hem zullen alle volkeren gehoorzaam zijn.

C. Het huis, dat zij nu bouwen, zal met zoveel heerlijkheid vervuld worden, dat het die van Salomo's tempel zal overtreffen. De vijanden van de joden volgden hen met verwijten en smaadden het huis, dat zij bouwden, maar deze konden dat licht dragen, als zij wisten wat God eens zou doen om het met glorie te vervullen. Het is Gods voorbehouden recht, met glorie te vervullen, glorie, die voldoet en verblijdt, en geen ijdele glorie. Mozes' tabernakel en Salomo's tempel werden met glorie vervuld, toen God er in een wolk op neerdaalde, maar dit huis zal met een andere glorie vervuld worden.

a. Laat het hen niet bedroeven, dat dit huis niet met zoveel zilver en goud zal versierd worden als waarop Salomo's tempel kon roemen, vers 9 God behoeft die edele metalen niet om Zijn tempel te versieren, want, zegt Hij, *het zilver is van Mij, en het goud is van Mij*. Alle zilver en goud van de ganse wereld is het Zijne, alles wat in de ingewanden van de aarde verscholen ligt, want *de aarde is van de Heer, mitsgaders Zijn volheid*, maar ook alles wat in banken, schatkisten of het geld van de kinderen van de mensen is te vinden, of dat door handel en verkeer onder hen circuleert, het is alles van de Heer. Elke penning draagt Zijn stempel zowel als dat van de keizer, wanneer dus goud en zilver aan Zijn eer wordt gewijd en in Zijn dienst gebruikt, dan wordt Hem niets toegevoegd, dat niet reeds het Zijne was. Toen David en zijn vorsten grote sommen tot de dienst van het huis Gods afzonderden, erkenden zij: "dat is al van Uw hand, en het is allemaal van U", 1 Kronieken 29:14-16. Daarom heeft God geen offer nodig, wijl de beesten op duizend bergen van Hem zijn, Psalm 50:10. Zie, wanneer wij zilver en goud hebben, moeten wij Hem daarmee dienen en eren, want het is niet het onze, maar het Zijne, wij hebben er slechts het gebruik van, maar Hij is de eigenaar. En hebben wij geen zilver of goud, dan moeten wij Hem dienen en eren met wat wij hebben, en Hij zal het aannemen, al behoeft Hij het niet, alles, ook buiten zilver en goud, is van Hem. De aarde is vol van Zijn goederen, en evenzo de zee, die groot en wijd van ruimte is

b. Laat ze zich daarmee troosten, al heeft deze tempel minder goud en zilver, dat hij meer heerlijkheid zal zien dan die van Salomo, vers 10. *De heerlijkheid van dit laatste Huis zal groter worden dan die van het eerste*. Dit geldt niet van uitwendige heerlijkheid. Wel is dat laatste huis in latere tijden door Herodes zeer verfraaid en verrijkt, en wij lezen dat de discipelen de stenen en gebouwen van deze tempel bewonderen, Markus 13:1, maar het bleef nog zeer ver beneden Salomo's tempel. Bovendien moesten de Joden erkennen, dat verscheidene dingen, die de heerlijkheid van de eerste tempel uitmaakten, zoals de ark, de urim en thummim, de Schechina en het vuur uit de hemel bij de tweede ontbraken. Het is dus

duidelijk, dat niet de uitwendige heerlijkheid van het tweede huis groter was dan die van het eerste. Maar waarin dit tweede huis groter heerlijkheid zou ten deel vallen, was de tegenwoordigheid van de Messias, de Zoon van God, die voorgesteld wordt als de heerlijkheid van Zijn volk Israël, Zijn komst hier, toen Hij twaalf jaren oud was, Zijn latere prediking en wonderen in de tempel en Zijn drijven van de kopers en verkopers eruit. Het was daarom nodig, dat de Messias kwam terwijl de tweede tempel er stond, en uit het feit, dat deze sinds lang verwoest is, moeten wij besluiten, dat onze Heer Jezus de Christus is, dat "Hij is Degene, die komen zou," en dat wij geen andere te verwachten hebben. Het was ook de heerlijkheid van dit laatste huis.

Ten eerste, dat het voor de komst van Christus steeds vrij is gehouden van afgoderij en nooit met de afschuwelijke dingen verontreinigd, waarvan de eerste tempel dikwijls het toneel was geweest, 2 Koningen 23:11, 12, reeds daarin overtrof de heerlijkheid van het tweede huis die van het eerste. Zie, de reinheid van de kerk en nauwgezette opvolging van de goddelijke verordeningen maken veel meer haar heerlijkheid uit dan uiterlijke pracht en praal.

Ten tweede, dat er, na Christus, door de apostelen het Evangelie is gepredikt, ja al de woorden dezes levens, Handelingen 5:20. In de tempel werd Jezus Christus dagelijks gepredikt, Handelingen 5:42. Nu was de bediening van de rechtvaardigheid en des levens door het Evangelie onuitsprekelijk veel heerlijker dan die van de wet, die de bediening was geweest des doods en van de verdoemenis 2 Corinthiers 3:9,10. Zie, dat is de kostelijkste heerlijkheid, die voortvloeit uit onze betrekking tot Christus en onze zaligheid in Hem. Waar Christus is, is meer dan Salomo, zo is ook het hart, waarin Hij woont, en dat Hij tot een levenden tempel maakt, heerlijker dan Salomo's tempel, en zal dat blijven tot in eeuwigheid.

D. Zij zouden zien, dat hun tegenwoordige troost weldra gelukkig zou ophouden, en zij een veilig verblijf hebben: In deze plaats zal Ik vrede geven, zegt de Heer van de heerscharen. Zie, Gods tegenwoordigheid te midden van Zijn volk in Zijn inzettingen verzekert hun alle goed. Indien God met ons is, hebben wij vrede. Maar de Joden hadden tijdens de eerste tempel zoveel ellende gehad, dat wij daaruit moeten besluiten, dat deze belofte haar vervulling heeft in de geestelijke, de zielevrede, die Jezus Christus door Zijn dierbaar bloed gekocht en door Zijn testament allen gelovigen nagelaten heeft, Johannes 14:27, de vrede, die Jezus Christus als de Profeet des vredes zelf gepredikt heeft en als de Koning des vredes schenkt. God zal in deze plaats vrede geven, Hij zal Zijn Zoon geven om vrede te zijn, Efeziërs 2:14.

Deze toespraak werd uitgesproken twee maanden na die in het eerste deel van dit hoofdstuk. De priesters en levieten predikten aanhoudend, maar de profeten alleen bij gelegenheid, beide was goed en nodig. Ons moet onze plicht voorgehouden worden, tijdig, ontijdig. Het volk maakte nu krachtig voortgang met de tempelbouw en hoopte die spoedig klaar te hebben voor het gebruik en de dienst, en nu zond God de profeet een boodschap, die hun te pas zou komen.

I. Door overtuiging en waarschuwing. Zij waren nu bezig aan goed werk, maar zij moesten er acht op geven, dat het niet alleen gedaan, maar ook op de juiste wijze gedaan werd, anders zou het God niet welbehaaglijk zijn. God ziet, dat er menig onder hen is, die het goede werk bederft, door met onheilige harten en handen te arbeiden, zij zullen daarbij geen zegen verwerven. Dezen worden op hun kwaad opmerkzaam gemaakt en gewaarschuwd, hun handen te reinigen voor de arbeid, want bij de reinen is alles rein, en alleen wat van de reinen komt wat rein is. Deze zaak wordt hier verduidelijkt door de vastgestelde regels van de ceremonieële wet, door onderscheid te maken tussen rein en onrein, waarop tal van wettelijke voorschriften

gegrond waren. Hierdoor wordt duidelijk, dat van de ceremonieële wet geestelijk gebruik moet gemaakt worden, en dat die bedoeld was niet alleen als voorschrift van eredienst voor de Joden, maar als onderricht in de godzaligheid voor allen, zelfs voor ons, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn, om ons beide zonde en Christus, beide onze krankheid en ons geneesmiddel te ontdekken. Merk hier nu op,

1. Wat de regel van de wet is. De profeet wordt opgedragen, dienaangaande de priesters te vragen, vers 12, want *hun lippen moesten de wetenschap bewaren*, en het volk uit *hun mond de wet zoeken*, Maleachi 2:7. Haggai zelf, ofschoon profeet, moest de priesters de wet vragen. Zijn taak, als bijzonder boodschapper, was de voorzienigheid Gods te verkondigen en lering te geven aangaande bijzondere plichten, gelijk hij gedaan had, Hoofdstuk 1:8, 9. Maar hij moest niet het werk uit de hand van de priesters nemen, die de gewone dienaren waren en hun opdracht daarin bestond, dat zij Gods verordeningen uitlegden, het volk de bedoeling ervan verkondigden en algemene regelen voor hun onderhouding gaven. In geval van die aard moest Haggai zelf hen raadplegen. Zie, God heeft Zijn dienaren verscheidenheid van gaven gegeven en roept ze tot verscheidenheid van bedieningen, zodat zij elkander nodig hebben en elkander aanvullen. De profeet, ofschoon door goddelijke ingeving geleid, kan niet zeggen tot de priester: "Ik heb u niet van node." En dat kan evenmin de priester tot de profeet zeggen. Misschien was Haggai daarom bevolen, de priesters te raadplegen, opdat hij hen en het volk, aan hun zorg toevertrouwd, uit hun eigen mond zou oordelen en hun hun erger zonde dan de ceremonieële onreinheid voor te houden, Leviticus 16:10, 11. De regels van de wet in deze gevallen vermeld, zijn:

a. Hij, die heilig vlees in zijn kled draagt, kan door de aanraking met zijn klederen, geen heiligheid mededelen, vers 13. *Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kled*, al wordt nu dit kled daardoor in zover heilig, dat het niet weer voor gewoon gebruik geschikt is, tenzij het eerst in een heilige plaats gewassen worde, Leviticus 6:27, toch kan het op generlei wijze heiligheid van spijs of drank mededelen, zodat deze beter worden voor de gebruiker.

b. Hij, die naar de ceremonieële wet onrein is door de aanraking van dood lichaam, deelt door zijn aanraking die onheiligheid mede. De wet is duidelijk, Numeri 19:22. Al wat die onreine aangerood zal hebben, zal onrein zijn. Dit wil Haggai echter uit de mond van de priester zelf vernemen, wat zulke dingen aangaat, al vinden wij ze duidelijk in de Bijbel staan, toch kan e herinnering door onze predikanten ons goed doen. De summa van deze voorschriften is, dat onreinheid gemakkelijker wordt medegedeeld dan heiligheid. Dat wil zeggen, schrijft Grotius, dat er vele wegen van de ondeugd zijn, maar slechts weg van de deugd, en wel moeilijke. "Bonum oritur ex integris, malum ex quolibet defectu, het goede sluit volmaaktheid in, het kwade begint met onmerkbaar gebrek." Laat niemand menen, dat te midden van godvruchtige mensen te leven hem God aangenaam maakt, als hij zelf niet godvruchtig is, laat hem vrezen, dat de aanraking van het onreine hem zal besmetten en zich er daarom van verwijderd houden.

2. Hoe dat hier toegepast wordt, vers 15 :*Alzo is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht*. Hij noemt ze niet Zijn volk en Zijn natie, zij zijn die naam niet waardig, maar *dit volk en deze natie*. Zo waren zij voor Gods aangezicht, zij meenden, dat hun slachtoffers op het altaar hen zouden heiligen, hun trage tempelbouw verontschuldigen en de vloek wegnemen, die die traagheid over hun aards voordeel gebracht had. Nee, zegt God, uw heilig vlees en uw altaar zijn zo ver van uw spijs en drank, uw wijn en uw olie te heiligen, dat uw verachting voor Gods tempel u onreinheid aanbrengt, niet alleen voor uw welvaart, maar ook voor uw offers, zodat, toen gij voortging met de bouw uit te steller, u alles onrein was, ja, alzo is deze natie, en

zo blijft ze, dat is hun verhouding tot Mij, en geen andere. Indien zij onheilig zijn en zinnelijk en zedelijk onrein, indien zij goddeloos hart hebben en goddeloos leven, dan kunnen al hun voorbeeldige ijver in de tempelbouw en hun vele en kostbare offers niet dienen om hun spijs en drank te heiligen en er zegen op te leggen. Ja, de onreinheid van hun hart en leven zal maken, dat zelfs dit werk van hun handen en al hun offers onrein en gruwel voor God zijn. En met ons staat het niet anders. Zij, van wie uiterlijke godsdienst aannemelijk, maar van wie de wandel goddeloos is, zullen vinden, dat hun godsdienst hun aardse gaven niet kan heiligen, maar hun goddeloosheid ze juist ontheiligt. Zie, wanneer wij in enig goed werk bezig zijn, moeten wij zorgvuldig op ons zelf toezien, opdat wij het niet onrein maken door onze verkeerdheden en bedorvenheid.

II. Door troost en bemoediging. Indien hun hart recht is voor God en hun oog eenvoudig in Zijn dienst, dan zullen zij de zegen van die dienst niet derven. God zal de vloek van de honger wegnemen, waardoor zij gekastijd zijn tot boete doen en zal hun groten overvloed schenken. Dit moeten zij overdenken, en tevens opmerken, of God niet stipt Zijn woord houdt daarin, dat Hij Zijn aangezicht ten gunste tot hen keert en hun bekering met zegen bekroont. Om dat nog duidelijker te maken, moeten zij goede nota nemen van de dag, waarop zij de tempelbouw begonnen zijn, dit is het bouwen van Gods huis zelf op de reeds enige tijd tevoren gelegde fundamenten. Op de vierentwintigste dag van de zesde maand begonnen zij bouw materiaal te verzamelen, vers 1, en nu de vierentwintigste van de negende maand begonnen zij *steen op steen te leggen aan de tempel des Heeren*, vers 16. Laat hen deze data onthouden en opmerken,

1. Hoe zij voor die tijd tegenspoed hadden gehad. Laat hen de tijd gedenken, toen er zichtbaar verval en gebrek in het land had geheerst, vers 17. *Iemand was gekomen tot de korenhoop van twintig maten, en er waren er maar tien*. Twintig was hij gewoon, van zijn stuk akker te oogsten, of zoveel had hij in de oogsttijd opgelegd, en zoveel verwachtte hij dus ook te vinden, maar onbegrijpelijkerwijs was de hoop tot op de helft verminderd, toen hij kwam, vond hij *maar tien maten*, de rest was verdroogd, of door ongedierte verteerd of gestolen. Op dezelfde wijze ging hij tot *de wijnbak, om vijftig maten van de pers te scheppen, zo waren er maar twintig*. Hij was gewend, *vijftig maten* van zijn wijngaard te bekomen, maar zoveel gaf deze niet, hij kreeg er maar *twintig*. Dit stemt over met wat wij vroeger gelezen hebben, Hoofdstuk 1:9 *:Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekommt weinig*. Zie, het is dwaasheid van ons, dat wij zo licht geneigd zijn, onze hulp van het schepsel te verwachten, en te menen, dat de dag van morgen als die van heden zijn zal of nog beter, maar gewoonlijk worden wij dan teleurgesteld, hoe meer wij verwachten, zoveel minder ontvangen wij. In de schatkamers van het nieuwe verbond behoeven wij voor geen teleurstelling te vrezen, wanneer wij in geloof komen om daaruit te nemen. Maar dit was niet alles. God had hun ongunstig weder gezonden, vers 18. *Ik sloeg u met brandkoren, met wind en vorst, die alles deed verdorren, met honigdauw, die het koren in de aar verstikte, en met hagel, die neerkletterde en vernielde wat tot rijpheid gekomen was, zo werd gij teleurgesteld met al het werk van uw handen*, terwijl gij verzuimde uw handen te leggen aan het werk des Heeren. Zie, als wij geen belang stellen in Gods werk, hoe kunnen wij dan verwachten, dat Hij in ons werk belang zal stellen? En wanneer Hij dus in tegenheden met ons wandelt, verwacht Hij, dat wij tot Hem en onze plicht terugkeren. Of dit volk lette niet op de hand des Heeren in zijn tegenspoed (het weet die aan het toeval), of het zag zijn eigen zonde niet als de oorzaak ervan, en daarom bekeerde het zich niet. Zij waren lang onverbeterlijk en voor alle zelfvernedering onvatbaar geweest, zodat Gods hand nog uitgestrekt was, omdat dat volk zich niet keerde tot Hem, die het sloeg, Jesaja 9:12. Zij konden

toch gemakkelijk begrijpen, dat, zolang zij in de tempelbouw zo traag waren, hun zaken niet konden bloeien. Maar,

2. Laat hen nu opmerken, en zij zullen zien dat God hen zegenen zal van de dag af, dat zij de arbeid hervatten, vers 19, 20. *Stelt er toch uw hart op, van deze dag en opwaarts* of niet, sinds uw weg naar God gekeerd is, God Zijn weg naar u keert, *van deze dag*, dat gij de tempelbouw hebt hervat, stelt er toch uw hart op, en gij zult e merkwaardige verandering in uw omstandigheden bespeuren. *Is er nog zand in de scheur?* Ja, het is nog niet in de grond gelegd. De vruchtbomen bloeien nog niet, *de wijnbak, en de vijgenboom, en de olijfboom hebben nog niet gedragen*, zodat nog niets wat goeds voor de volgende oogst belooft. De natuur geeft geen hoop, maar nu gij in volle ernst uw plicht begint te doen, geeft de God van de natuur u hoop en belofte, Hij zegt: Ik zal van deze dag af zegenen. Het is het beste wat gij doen kunt, van nu af aan mocht gij op voorspoed rekenen. Hij zegt niet, welke zegen Hij geven zal, maar heel algemeen: Ik zal u zegenen, en zij, die weten wat Gods zegen betekent, weten ook, dat zij niets beters kunnen begeren om hen gelukkig te maken. Ik zal u zegenen, en dan zal u al uw verlies vergoed worden, gij zult voorspoedig zijn naarmate gij tegenspoed gehad hebt want de zegen des Heeren maakt rijk, en die Hij zegent, is gezegend. Zie, wanneer wij ernst gaan maken met onze plicht jegens God, mogen wij ook Zijn zegen verwachten, en deze boom des levens is zo goed bekend om zijn vruchten, dat men bijna tot op de dag af kan aangeven, wanneer Gods voorzienigheid zich ten goede keerde voor degenen, die zich naar de weg van de gehoorzaamheid gekeerd hebben, zodat anderen kunnen getuigen: "Van die dag af zijn zij gezegend." Zie Maleachi 3:10. Wie is wijs? die neme deze dingen waar, en dat zij verstandig letten op de goedertierenheden des Heeren, Psalm 107:43.

Na Haggai's toespraak "ad populum, tot het volk," volgt hier op dezelfde dag een woord "ad magistratum, tot de overheden," bijzonder tot Zerubbabel, de vorst van Juda, die in dit goede werk de werkzame leidsman was, die het volk nu aanspoorde en daarom een bijzondere onderscheiding ontvangt, vers 21 :*Spreek tot Zerubbabel, de vorst van Juda*, spreek hem persoonlijk aan. Hij koestert gedachten, ver boven die van het gewone volk, gelijk wijzen vorsten eigen is, die in een hoger en wijder sfeer verkeren dan anderen. Het volk des lands maakt zich bezorgd over hun korenakkers en wijngaarden, God heeft hun verzekerd, dat die bloeien zullen, en wij hopen, dat die verzekering hen op hun gemak heeft gesteld, maar Zerubbabel is bezorgd om het gehele volk en hun belang, om de naburige volken, om de omwentelingen in hun regeringen, en om het lot van de weinige zwakke Joden in deze wisselingen en troebelen. En hoe kon een arm vorst als hij zich staande houden en zijn land dienen? "Spreek tot hem, zeggende: Het zal wel met hem zijn en met zijn overblijfsel, laat dit hem troosten."

I. Laat hem verwachten, dat hij horen zal van grote beroeringen onder de volken van de aarde, en laat dat hem niet overvallen, het is hem tevoren aangezegd, vers 21, 22. *"Ik zal de hemelen en de aarde bewegen."* Dat had Hij tevoren reeds gezegd, vers 6, 7, en herhaalt het nu voor Zerubbabel. Laat hem schuddingen op aarde, en algemene schokken verwachten. De wereld is een zee gelijk, altijd in beweging als een rad, maar soms op buitengewone wijze. Maar, geloofd zij God, als de aarde bewogen wordt, worden de goddelozen uit haar uitgeschud, Job 38:13. In de visioenen van de Openbaring van Johannes voorspellen aardbevingen van de kerk geen kwaad. Hier worden hemel en aarde bewogen, opdat de trotse verdrukkens vernederd en verbroken zullen worden: "Ik zal de troon van de koninkrijken omkeren." De Chaldeeuse monarchie, die geruime tijd de troon van de koninkrijken was geweest, was reeds omgekeerd,

en de toen bestaande en de toekomstige machten zouden op gelijke wijze omgekeerd worden, de dag van hun val zou komen.

1. Al zijn ze nog zo machtig, toch zal de vastigheid van de koninkrijken verdelgd worden. Zij vermelden van wagens en paarden, Psalm 20:7, maar hun wagens zullen omgekeerd worden, en die daarop rijden zullen neerstorten, zodat ze niet in staat zullen zijn, Gods volk aan te tasten, dat zij vervolgen, noch Gods oordelen te ontgaan, die hen vervolgen.

2. Al schijnt er niemand te zijn, die het instrument van hun omkering kan worden, toch zal God die doen komen, want zij zullen neerstorten, een ieder in het zwaard van de ander. Hier staat geschreven het vonnis van alle vijanden van Gods kerk, die zich niet willen bekeren om Hem eer te geven, tegelijk lezen wij hier de belofte van Christus' zegepraal over de macht van de duisternis, de omverwerping van Satans troon, die troon van de koninkrijken, die troon van de god van deze wereld, de beroving van zijn wapenrusting waarop hij vertrouwde, en de uitdeling van de buit. En alle heerschappij, en alle kracht en macht zal te niet gedaan worden, opdat het koninkrijk aan God en de Vader overgegeven worde.

II. Laat hem er vast op vertrouwen, dat zijn land veilig zal zijn onder goddelijke bescherming, te midden van al deze beroeringen, vers 23. Zerubbabel was vol ijver om 's Heeren huis te bouwen, en daarom geeft God hem dezelfde belofte als eenmaal aan David bij dergelijke gelegenheid, namelijk, dat Hij hem een huis bouwen wil en dat bevestigen, zelfs in die dag, als hemel en aarde bewogen worden. Deze belofte betreft deze godvrezende man en zijn geslacht. Hij eerde God, en nu eert God hem. Zijn opvolgers als vorsten van Juda kunnen hieruit bemoediging putten, ofschoon hun gezag, naar de mens gesproken, zeer wankel stond, toch zou God het bevestigen, en dit zou ook het volk ten goede komen, waarover zij gesteld waren. Maar deze belofte doelt toch hoofdzakelijk op Christus, die in rechte lijn van Zerubbabel afstamt, en de enige Bouwheer van de Evangelietempel is.

1. Zerubbabel wordt hier Gods knecht genoemd, een eervolle vermelding, gelijk ook Mozes en David Gods knechten geheten worden. Wanneer God Zijn vijanden verstroot, zal Hij Zijn knechten verkiezen. Onze Heer Jezus Christus is de Knecht van de Vader in het werk van de verzoening, maar getrouw als een Zoon, Jesaja 42:1.

2. "Hij heet Gods Uitverkorene: Ik heb U tot deze dienst verkozen", en als God iemand verkiest, gebruikt Hij hem ook. Onze Heer Jezus Christus is bij God uitverkoren, 1 Petrus 2:4. En Hij is het Hoofd van het uitverkoren overblijfsel, in Hem zijn ze uitverkoren.

3. Er wordt beloofd, dat God hem zal stellen als een zegelring. Jechonja was als een zegelring aan Gods rechterhand geweest, maar van daar weggerukt, Jeremia 22:24, nu wordt Zerubbabel in zijn plaats gesteld. Hij zal God dierbaar en nabij Hem zijn, kostelijk in Zijn oog en heerlijk. En zijn geslacht zal blijven bestaan, totdat daar de Messias uit voortkomt, die de ware Zegelring aan Gods rechterhand zijn zal. Dit betekent,

a. Het welbehagen, dat de Vader in Hem heeft. Meer dan eenmaal heeft de Vader verklaard, dat Hij in de Zoon Zijn welbehagen had Hij is een zegel op Gods hart, op Zijn arm, Hooglied 8:6, en nadert als zodanig voor Hem, Daniel 7:13.

b. De heerschappij, die de Vader Hem toevertrouwd heeft. Vorsten verzegelen hun edicten, giften en boodschappen, met hun zegelring, Esth. 3:10. Onze Heer Jezus Christus is de

zegelring aan Gods rechterhand, want alle macht is Hem gegeven en vloeit van Hem af. Door Hem is de grote grondwet des Evangelies verzegeld en bekrachtigd, en in Hem zijn alle beloften Gods "ja en amen."